ŠTUDIJSKA BIBLIOTEKA

LJUBLJANA

Št. 57 Poštnina poračunjena (C. C. con la posta) V Trstu, v sredo, 7. marca 1928. - Leto VI. Posamezna številka 20 cent. Letnik LIII

List izhaja vsaki [illegible] razen ponedeljka. Naročnina: za 1 mesec L 8.—, 3 mesece L 22.— [illegible] 88.—, celo leto L 75.—, v inozemstvo mesečno L 6.50 več. [illegible] številke 30 st. — Oglasnina za 1 mm prostora v širokosti [illegible] trgovske in obrtne oglase L 1.—, za osmrtnice, zahv[illegible] L 1.50, oglase denarnih zavodov L 2.—, [illegible] na prvi strani L 2.—

EDINOST

Uredništvo in upravništvo: Trst (3), ulica S. Francesco d'Assisi 20, Telefon 11-57. Dopisi naj se pošiljajo izključno uredništvu, oglasi, reklamacije in denar pa upravništvu. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Last, založba in tisk Tiskarne «Edinost». Podurednistvo v Gorici: ulica Giosuè Carducci št. 7, I. n. — Telef. št. 327. Glavni in odgovorni urednik: prof. Filip Peric.

Žena, otrok in tehnika

Današnje življenje se vrši v znamenju tehnike. Tehnika prevladuje povsod in zavzema vedno večjo obsežnost v vseh panogah življenja. Dr. Luther je na dan posvetitve nemškega muzeja izrekel sledeče besede, ki bi si jih marsikdo sicer napačno tolmačil: «Tudi v bitju tehnike je Bog.» Tehnika, ki je na prvi pogled samo nekaj materialnega in grobega, je vendar prežeta s svetostjo in tajinstvenostjo. Žena po svojem nagnenju do idiličnosti življenja, mehkobi in sanjavosti, ki na prvi pogled ni ustvarjena za razumevanje skrivnosti tehnike, dobiva vedno večji vpogled v tehniko in tudi aktivno sodeluje pri njej. Mnogo je že žen, ki so prijavile svoje izume patentnemu uradu. A kljub temu opažamo, da v maso žen še ni prodrla ona tehnična ideja: «praktičnost». Danes srečamo ženo v industriji in trgovini s precejšnjim poznavanjem tehnike, a ta pri večini ni prodrla v notranjost in tudi ne kaže, da bo kdaj v onem smislu kot pri možu. Zdi se, da je polje tehnike izključno področje moža in da so izjeme le nekake stopnice v razliki med možem in ženo. Je pa razlika med ženo iz mesta in ono z dežele.

Na deželi je žena mnogo bolj po svojem delu in opravku primorana se seznanjati s stroji, posebno v kmetijstvu, kjer se danes bolj in bolj udomačuje stroj, bodisi ta ali oni. Njen poklic jo sili vedno bolj k praktičnosti in pravemu pojmovanju tehnike. Niso redke žene na kmetiji, ki razumejo in upravljajo stroje v poljedelstvu z ravno tako lahkoto kot mož in znajo odpraviti tudi napake pri strojih. Med tem ko meščanki manjka mnogo. Kljub temu, da meste nudi več možnosti za izobrazbo v tehniki kot dežela, je meščanka več ali manj popolnoma brezbrižna v tem oziru.

Bilo bi nesmiselno siliti ženo, naj se bavi s tehniko. Rodilo bi to več slabega kot dobrega. A nekaj je vendar jasno in sili tudi ženo, da misli tehnično in praktično. Nakup blaga zahteva danes precejšnje znanje in razumevanje tehnike. In današnja mladina, posebno dečki, kaže vedno večje zanimanje za tehnične novosti in igrače in seveda mati mora deci priskočiti tu na pomoč s svojim znanjem in nasvetom, ako noče, da jo otrok že v nežni mladosti prehiti.

Opaža se splošno, da pri nakupu kuhinjskih potrebščin tiči žena še globoko v konservatizmu. In to ne samo na deželi, ampak tudi v mestu. Mogoče je iskati vzrok temu v dejstvu, da danes pride na trg v tej stroki ogromno blaga, ki ni nič vredno, in izvira morda iz tega tudi nezaupanje gospodinj do novotarij. V tem smislu ima žena popolnoma prav, a vedeti mora, da imamo danes ogromno novega, kar res prihrani na času in denarju. Seveda se te reči počasi udomačijo in niso še prešle preko obzidja mesta na deželo, razen par izjem.

Poleg tega zahteva tudi moderna tehnika, ki zna dobro ponarejati, precejšnje poznavanje blaga s strani gospodinje, ker drugače trpi žep precej. Kajti moramo pomisliti, da gre okrog 65—70% narodnega premoženja, oziroma dohodkov skozi roke gospodinje. In ta upravni organ z vso svojo avtoriteto naj bi ne imel tehničnega znanja! Posebno tam, kjer gre za poznavanje blaga. Nemci pravijo, da raje kot bi dekleta, žene in matere učili na izust zgodovinske letnice in podobno, česar je šola polna, naj bi se raje učile poznavanja blaga in praktičnega gospodarstva in gotovo bi se stanje v doglednem času izboljšalo. Pustimo, naj govori Walter Rathenau — in to posebno materam in dekletom vseh slojev in narodov. «Grozen razpad obrti v zadnjih 80 letih, katerega ne more zaustaviti niti najjačja obramba, se ne more pripisati toliko strojem kakor gospodinjam. Gospodinji primanjkuje smisel za obrt, za solidnost blaga, za uporabo pravega in dobrega blaga. Predvsem pa smisel za mero in spretnost, voljo in odločnost pri izbiranju blaga. Veruje vsemu prej, kakor dobremu blagu. A najbolj uslužnosti in besedičenju prodajalca ter blesku in zunanji obliki predmeta, ki je po navadi tak, da je enak jabolku, ki je na zunaj lepo in rdeče, a v notranjosti gnilo in črvivo.» Huda obsodba, morda pretirana, toda jedro je treba upoštevati.

Drugi vzrok za potrebo propagiranja tehnike pri ženi bi bili pač otroci. Dečki kažejo danes veliko zanimanje za tehniko. Boj in igra, ti dve priljubljeni zabavi bodočega moža, se zrcalita že v njegovem mladem duševnem življenju.

Ako opazujemo razvoj dečka pri igračah, gre skoro povsod isto pot in to preko konja in vozička k železnici in gradnji. Zidanje mostov, dvigal in takih drugih reči je po vzgojnem pomenu jako plodonosno. Tu mora deček misliti in si sam ustvarjati pojme in načrte. Njegova bujna domišljija, ki ga vodi pri tem, mu vzgaja voljo in odpornost proti neuspehom. Misli tehnično in dela tehnično. Pri tem ima, posebno za imovitejše sloje, izbira igrač velik pomen. Igrače morajo biti take, da se da ustvariti iz njih res nekaj, kar je pravo in sili dečka misliti tehnično in praktično. Žal je takih igrač danes le malo in so drage; dobimo pa nasprotno na trgu stvari, ki so brez vrednosti in nimajo nobenega vzgojnega pomena.

Žena-mati mora v tem biti poučena, kajti ona je vzgojiteljica in od nje terja bodočnost može, ki bodo zmožni misliti in delati. A po drugi strani je ona upraviteljica 75% narodnega bogastva, kot rečeno, in radi tega mora imeti tudi posebno izobrazbo in temu primerno vzgojo. Ko bi se žena zavedala svojega stališča v pravi luči, bi drugače postopala in mislila. In tudi njeni vzgoji bi se posvečala večja pažnja in se ji dala možnost, da se izobrazi v tehniki, ne samo v šoli, ampak tudi izven nje, v življenju kot dekle in kot mati.

Žena, otrok in tehnika so tesno vezani z napredkom in njih delo rodi sadove, ki, pametno izrabljeni, dvigajo narode visoko, višje kot vsi možje slovesa in peresa. Bodočnost narodov se ne odloča samo pri zeleni mizi in učeni razpravi, ampak tudi in najprej pri korenini življenja, pri materi in otroku.

Emmyn.

Šolska politika vlade

Ekspozé naučnega ministra on. Fedeleja

Seja poslanske zbornice

Pričetek razprave o proračunu vojnega ministrstva

RIM, 6. Danes popoldne se je spet sestala poslanska zbornica, ki je z govorom naučnega ministra Fedeleja zaključila svojo razpravo o proračunu ministrstva za nacionalno prosveto. Po otvoritvenih formalnostih in po odgovorih državnih podtajnikov Bisija in Buoncompagnija na dve interpelaciji, je bila prečitana brzojavka gospe Sare Diazove, ki se v njej zahvaljuje zbornici za čast, ki jo je slednja izkazala spominu velikega maršala. Po končanem glasovanju o raznih zakonskih osnutkih, ki so bili v razpravi na poslednji seji, je povzel besedo naučni minister Fedele, ki je v dveurnem govoru podal poročilo o šolski politiki vlade. Minister se je predvsem zahvalil poročevalcu poslancu Leichtu za njegovo izčrpno poročilo o proračunu in je nato prešel k vprašanju fašistovske šole.

«Vprašanje fašistovske šole,» je rekel minister, «ki zveni mnogim neprijetno na ušesa ter vzbuja odpor in apatijo, ni samo, kakor nekateri mislijo, vprašanje nadomestitve učnega osobja, marveč se tiče mnogo bolj spremembe učnih zavodov, tradicij in trdovratnih naziranj. Spričo tega si ne smemo delati nikakih iluzij, tako temeljitih sprememb namreč ni mogoče doseči ne v enem dnevu ne v enem letu. Etični nazori naroda zahtevajo desetletja, predno dozorijo, navzlic temu pa mora vsakdo, ki brez predsodkov opazuje nacionalno življenje, priznati, da so se pokazale v mišljenju in čustvovanju italijanskega naroda precejšnje spremembe, ki ga vodijo k vzvišenejšim oblikam mišljenja in življenja. Isto se dogaja tudi v šoli, katere bistvo se vedno bolj spreminja. Za te spremembe se je treba zahvaliti predvsem mladini, katero navdaja nov duh. Oni učitelji, ki bi hoteli pokladati ovire na pot, po kateri stopa mladina, bi zagrešili naravnost zločinska dejanja, pa čeprav bi ostale njihove ovire prav gotovo brez uspeha.»

Po tem daljšem uvodu je prešel minister na učne zavode, ustanove in druge znanstvene organizacije ter razna vzgojna vprašanja, ki spadajo v področje njegovega resorta. Govoreč o univerzah, je rekel minister, da vidi edino pot za njihov preporod samo v reformi ministra Gentileja: pot vseučiliške svobode. O izpitih je dejal, da ne bodo nikjer in v nobenem slučaju dovoljeni kakršnikoli izredni izpitni roki. Svoj dolgi govor je zaključil minister s sledečimi besedami:

«Obrazložil sem vam delo in stremljenje fašistovske vlade v kulturnem in prosvetnem polju. Opisal sem vam življenjski ideal, katerega priporočam učiteljem in učencem: delati, trpeti, vežbati svoje moči z navdušenjem in disciplino, biti vešči v rabi pluga in puške, goreti z ognjem lastnega časa in lastnega ljudstva, utrjevati se v učenju in razmišljanju, doraščati neokrnjeni in plemeniti, tvegati ter živeti v polnem in svobodnem zanosu mladosti. Naša setev je bila obilna in radi tega pričakujemo z zaupanjem razcvet novih, lepših pomladi domovine.»

Zbornica, ki je že med govorom večkrat odobravala razna izvajanja ministra, je sprejela konec ministrovega govora z velikim odobravanjem.

Prvotno je bilo določeno, da bo zbornica po razpravi o proračunu ministrstva za nacionalno prosveto prešla takoj k razpravi o proračunu ministrstva za pravosodje, toda v poslednjem trenutku je bilo sklenjeno, da bo zbornica razpravljala prej o proračunu vojnega ministrstva. Zato pride jutri na vrsto razprava o tem poslednjem in jo bo bržkone že tekom jutrišnjega dne zaključil s svojim poročilom državni podtajnik general Cavallero.

Kakor doznavamo, bo trajalo tekoče zasedanje poslanske zbornice do 24. marca. Velikonočne počitnice bodo trajale do prvih dni maja. Še pred njimi bo poslanska zbornica odobrila vse proračune, izvzemši proračuna ministrstev za finance in kolonije. O teh dveh bo razpravljala na svojem prihodnjem zasedanju, ki bo trajalo približno tri tedne. Na tem se bo bavila poslanska zbornica tudi s svojo lastno preureditvijo, katere osnutek je vlada predložila pred nekaj dnevi njenemu predsedništvu.

Frankiranje pisem

namenjenih v Romunijo in Čehoslovaško

RIM, 6. Prometno ministrstvo opozarja, da morajo biti pisma in dopisnice, ki se pošiljajo v Romunijo in Čehoslovaško, od 8. marca dalje frankirani po normalni mednarodni tarifi, ker je zapadel dogovor, ki je bil sklenjen z omenjenima državama in po katerem so bile v veljavi znižane tarife.

Bivši kronprinc v Pompejih

NEAPELJ, 6. Iz Valle di Pompei poročajo tukajšnjemu listu «Corriere di Napoli»: Prvi sin bivšega nemškega cesarja si je včeraj ogledal ruševine izkopanega rimskega mesta. Bil je v družbi grofice Filangeri in nekega nemškega generala. Kronprinc je potoval v strogem incognitu.

Zemski ostanki maršala Diaza

preneseni v stransko kapelo bazilike «Santa Maria degli Angeli»

RIM, 6. Sinoči je prenehalo romanje v baziliko «Santa Maria degli Angeli», kjer so bili izpostavljeni zemeljski ostanki maršala Diaza. Včeraj ob 20. uri je bila krsta z zemeljskimi ostanki prenešena v stransko kapelo ob oltarju bazilike, kjer bo pokojni maršal začasno pokopan, dokler ne bo določen njegov grob.

Maršal Pétain zapustil Rim

RIM, 6. Francoski maršal Pétain, ki je prispel v Rim na pogrebne slavnosti povodom smrti maršala Armanda Diaza, je odpotoval iz Rima danes predpoldne ob 9.30. Na postaji se je od njega poslovil načelnik generalnega štaba maršal Badoglio s svojimi pobočniki; ob slovesu je bil navzoč tudi belgijski general Dubois. Maršalu je na postaji izkazala vojaško čast četa orožniških gojencev.

Senat se bo sestal po veliki noči

RIM, 6. Novo zasedanje senata se bo pričelo, kakor zagotavljajo v političnih krogih, po velikonočnih praznikih. Odobril bo one proračune ministrstev, ki jih bo do takrat že sprejela poslanska zbornica.

Za trgovce

RIM, 6. Kakor znano, je stopil s 1. marca v veljavo predpis o stalnih cenah. Vse trgovine so izložile cenike v svojih izložbah. Ker so bili ponekod oni trgovci, ki niso stavili predpisanih kolekov na te cenike, kaznovani, je notranje ministrstvo v sporazumu s finančnim odredilo, da so dotični ceniki prosti kolekov.

Novi francoski poslanik pri Vatikanu

RIM, 6. Kakor zagotavljajo v dobro poučenih krogih, je sveta stolica dala svoj agrement k imenovanju g. De Fontenaya za francoskega poslanika pri Vatikanu. De Fontenay je bil svoj čas poslanik v Kopenhagenu in Madridu.

Delovanje posebnega tribunala

Dve obsodbi

RIM, 6. Včeraj je spet začel delovati posebni tribunal za obrambo države. Predsednik sodnega dvora se je predvsem spomnil pokojnega maršala Armanda Diaza, čigar spomin je proslavil z vznešenimi besedami.

Vršili sta se nato dve obravnavi. Tullio Mazzocchi iz Montecchia (Perugia), ki je bil obtožen, da je delal prevratno propagando in da je ščuval k vstaji proti državnim oblastem, je bil obsojen na dve leti in šest mesecev ječe ter na dve leti posebnega nadzorstva. Karel Della Valle iz Mezzomerita (Novara), drugi obtoženec, se je moral zagovarjati pred posebnim tribunalom, ker je bil obdolžen, da je bil član razpuščene italijanske komunistične organizacije ter da je vršil prevratno propagando potom razdeljevanja tajnih tiskovin. Obsojen je bil na eno leto ječe in na eno leto posebnega policijskega nadzorstva.

Ukinitev protifašistovskega lista v Parizu

PARIZ, 5. Italijanski protifašistovski list «La Verità», ki je zadnje čase izhajal v Parizu, so francoske oblasti danes ukinile, ker je v svojih poslednjih številkah napadal Italijo.

Afganistanski kralj odpotuje danes iz Berlina

BERLIN, 6. Ahman Ullah Khan, afganistanski kralj, bo jutri popoldne ob 3.30 zapustil Berlin. Pred svojim odhodom bo sprejel zastopnike tiska in vzel tudi slovo od predsednika republike Hindenburga. Kralj bo potoval preko Essena v Pariz. (r)

Francoska letala za potniški promet na progi Zagreb-Beograd

ZAGREB, 6. V četrtek prispejo pod vodstvom znanih pilotov Striževskega in Bajdaka na zagrebško letališče tri nova potniška letala, zgrajena v Franciji. Letala bodo opravljala službo na progi Beograd-Zagreb.

Rimski listi

o ozadju nemške kampanje

RIM, 6. Pod vtisom velikega ogorčenja, ki ga je izzval Mussolinijev govor v avstrijskem in nemškem časopisju, se vračajo skoraj vsi današnji listi spet k vprašanju nemške narodne manjšine v Poadižju, ki po njihovih prejšnjih izjavah sploh ne obstoja. Tudi današni listi nikakor ne morejo razumeti, da se Avstrija in Nemčija toliko razburjata radi usode neznatne nemške narodne manjšine v Poadižju, ko pa obstojajo v mnogih drugih državah neprimerno večje nemške narodne manjšine, ki so ravno tako, če ne še bolj, izpostavljene nevarnosti asimilacije. V dokaz temu se sklicuje Virginij Gayda v «Giornalu d'Italia» na govor nemškega poslanca Krafta v jugoslovenski narodni skupščini. Ta govor prinaša list v prevodu iz stenografskega zapisnika. Nemški poslanec se pritožuje, da je jugoslovenska vlada uničila nemško šolstvo v Jugoslaviji.

Vsi današnji listi prihajajo do zaključka, da vzrok nemške kampanje proti Italiji ne tiči toliko v pretveznem italijanskem nasilju v Poadižju, marveč da ima ta kampanja svoje mednarodno protifašistovsko in protiitalijansko ozadje.

Komentarji nemških listov

k Mussolinijevem govoru

BERLIN, 5. Mussolinijev govor o nemški narodni manjšini v Poadižju je seveda vzbudil mnogo pozornosti v Avstriji in Nemčiji. Skoro vsi listi so se že na ta ali oni način bavili s tem govorom.

«Vorwaerts» pravi, da Mussolinijeve grožnje napram kancelarju Seipelu ne pomenijo nič hudega, ker so pač le del običajnih fašistovskih fraz, tem hujše posledice tega govora pa se bodo pokazale na nesrečnih Nemcih v Poadižju samem. Glede Mussolinijeve izjave, da se ne smatra obvezanega, izvrševati obljube svojih predhodnikov, pa pravi omenjeni list, da so baš one obljube tvorile podlago pogodbi, po kateri so velesile priposnale južno Tirolsko Italiji.

Nacionalistični list «Boersen Zeitung» sodi, da radi poslednjih dogodkov žal trpijo italijansko-nemški odnošaji, da pa je tega kriva le italijanska vlada, ki ji ni mar mednarodnega prava in ki se požvižga celo na manjšinsko pravo, na obstoječe pogodbe in končno tudi na Družbo narodov. List zatrjuje, da po sklenitvi mirovnih pogodb jih nihče ni spravljal v nevarnost na Brennerju, pač pa da je Italija ogrožala jugoslovensko mejo, ker so italijanski listi protestirali proti jugoslovenskemu postopanju proti Italijanom v Dalmaciji. Končno pravi list, da se je v poslednjem času pokazalo mnogo znakov, ki kažejo na to, da Mussolini precenjuje svojo moč in da mu kljub vsemu nasilju ne bo uspelo zatreti nemškega duha v Poadižju.

«Deutsche Allgemeine Zeitung» izključuje vsako zbližanje med Italijo in Nemčijo, če se bodo v Poadižju nadaljevala nasilja proti Nemcem.

«Deutsche Tages-Zeitung» pravi, da italijanski diktator še nikoli ni govoril tako agresivno. Morda se ni še nikoli v večji meri pokazalo sovraštvo in zaničevanje Nemcev. Mussolini misli, da bo na mah poitalijančil poadiške Nemce. Nasprotno, čim bolj so brutalna sredstva zatiranja, tem bolj bo zrastla zavest v srcih Nemcev, in Mussolini s tem svojim zatiranjem ne ustvarja prepada, marveč gradi most med poadiškim in svobodnim nemškim narodom.

Z Mussolinijevim govorom se bavi tudi katoliško glasilo «Germania», ki se ob tej priliki dotakne tudi odnošajev med fašistovskim režimom in Vatikanom. List spočetka priznava Mussolinijeva prizadevanja za zbližanje med državo in cerkvijo. Dostavlja pa, da se fašistovski režim ne more čutiti enako močnega Vatikanu, dasi si to domišlja, ko vendar ve, kakšno je stališče Vatikana glede Poadižja, saj ga je cerkev v sličnih slučajih že jasno in javno pokazala. Fašistovski režim ni v ničemer kršil principov katoliške cerkve, v tem slučaju pa je onečastil njena temeljna načela. List pravi, da je zadobilo poadiško vprašanje mednaroden pomen in da imajo katoliški Nemci še posebno pravico, zahtevati njegovo pravično rešitev. Končno je zabeležil željo, naj bi v tej zadevi z jasno besedo spregovoril papež in naj bi italijanski katoliki zahtevali za svoje brate v Poadižju vsaj iste pravice, kakršne so uživali Italijani pod Avstrijo. (Stefani).

Proračunska razprava

v Jugoslovenski narodni skupščini

Proračuna ministrstev za narodno zdravje in finance odobrena

BEOGRAD, 6. Na svoji današnji dopoldanski seji se je bavila narodna skupščina v glavnem s predlogom poslanskega kluba KDK glede ukinitve duhovniške bire. Še pred prehodom na dnevni red je poslanec Lazić protestiral proti postopanju skupščinskega predsednika.

Poslanec Kramer je nato utemeljeval predlog, ki ga je stavil klub KDK, ter je izvajal, da ta predlog nikakor ni naperjen proti duhovščini, marveč ima le namen, dati iniciativo, da se končno uredi vprašanje, ki je velike važnosti predvsem za kmete v Sloveniji. Predlog ima tudi namen, da se pričnejo urejevati odnošaji med narodom in duhovščino. V svojem govoru je končno ugotovil, da je potrebno, da ima duhovščina svojo plačo in materialno osiguran položaj. Dr. Kramerju je odgovoril minister ver. Simonović, ki je izjavil, da predloga ne sprejme, in vladna večina je predlog kluba KDK odklonila.

Nato je bil izvoljen anketni odbor, ki bo preiskal zlorabe v področju ministrstva šum in rudnikov.

Popoldne je narodna skupščina nadaljevala razpravo o državnem proračunu. Prvi je bil na dnevnem redu proračun ministrstva za narodno zdravje. Uvodoma je podal minister dr. Popović krajši ekspoze, v katerem je označil pomen zdravja vsakega poedinca za zdravje celokupnega naroda. K debati o tem proračunu so se oglasili še trije govorniki. Končno je vladna večina sprejela proračun tega ministrstva.

Nato bi se imela pričeti razprava o proračunu ministrstva za notranje zadeve. Podpredsednik dr. Hrasnica pa je sporočil skupščini, da je namestnik zunanjega ministra dr. Šumenković prosil, naj se debata za nekaj dni odgodi, ker je sprejel ta resort šele pred nekaj dnevi. Narodna skupščina je ugodila njegovi prošnji in načela proračun finančnega ministrstva. Debata je bila kratka. Govorila sta le dva poslanca, nato pa minister dr. Spaho. Tudi ta proračun je bil odobren. Jutri se bo bavila narodna skupščina s proračunnom ministrstva vojne in mornarice.

Izidi volitev na Poljskem

Pilsudskijev blok dobil od 444 130 mandatov

BERLIN, 6. Volitve poljskega sejma so se zaključile z naslednjimi rezultati: Pilsudskijev blok in vladna lista sta dobila 130 mandatov, kmetska stranka Domtseckega 20 mandatov, socialisti 60, stranka malih kmetov in Wyzwolenie 35, demokratični nacionalisti in krščanski nacionalisti 40, Witosova kmetska stranka in krščanski demokratje 35, komunisti in filokomunistična kmetska stranka 25, blok nacionalnih manjšin in posebni listi Židov in Belorusov 85. Glede nekaj mandatov še ni gotovo, kateri izmed 28. list bodo pripadali.

Pilsudskijev blok v sejmu, ki šteje v celoti 444 poslancev, ne bo imel večine, bil pa bo največji poslanski klub. Brez Pilsudskijevega bloka ne bo mogoče sestaviti nobene vladne koalicije. Nekateri politični krogi napovedujejo, da bodo novo poljsko vladno koalicijo sestavljali Pilsudskijev blok, socialistična in malo-kmetska demokratska stranka.

Strahovita eksplozija na Javi

100 hiš porušenih — Dvajset mrtvih

AMSTERDAM, 6. Iz Semeranga na otoku Javi poročajo, da je tam zletelo v zrak veliko skladišče streliva za umetelne ognje. Zračni pritisk, ki ga je povzročila strašna eksplozija, je bil tako silen, da se je zrušilo kakšnih sto hiš. Iz ruševin so potegnili do sedaj dvajset trupel, kakšnih petdeset oseb pa je težko ranjenih. Oblastva so ukrenila vse potrebno za izdatno pomoč prizadetim. (r)

Tolovaji napadli vlak

VERA CRUZ, 6. Velika tolpa tolovajev je pri Jalafi napadla potniški vlak in ga izropala. Deset potnikov so tolovaji v boju umorili in mnoge ranili. (r)

Drobne vesti

(r) **V Ženevi** so se sinoči sestali zastopniki Velike Britanije, Francije, Italije, Nemčije in Japonske ter so razpravljali o splošnem položaju v Evropi.

Tajna seja Sveta Družbe narodov, ki bi bil moral razpravljati o monoštraki aferi, se sinoči ni vršila, ker se je javna seja preveč zavlekla.

(r) **Dobroznani milijonar in letalec Levin,** ki je v družbi Chamberlaina preletel Atlantiški ocean, se je predsinočnjim spet odpravil na nov polet. Iz New Yorka hoče dosseti naravnost v Havano.

(r) **Velike slavnosti** se bodo vršile 20. t. m. na Norveškem povodom 100-letnice rojstva velikega dramaturga Henrika Ibsena. Slovesnosti se bodo otvorile 14. marca s svečano sejo akademije znanosti. V nacionalnem gledališču v Oslu se bodo vršile Ibsenove predstave. Inozemske države bodo ob tej priliki poslale na Norveško svoje zastopnike.

(r) **Radi predčasne eksplozije** pri podiranju nekega zidu v Berlinu, Schlesische Strasse, sta bila občutno ranjena dva delavca.

(r) **V Baseiu,** v zoološkem vrtu, je besen slon pograbil z rilcem krotilca ter ga z glavo pritisnil proti železni mreži. Nesrečnež je med strašnimi mukami umrl. Besnega slona so morali ustreliti.

DNEVNE VESTI

Menjalni davek in kolki

Tukajšnja finančna intendanca sporoča o tem predmetu še sledeče:

Trgovski sloj se opozarja na določbe čl. 7. kr. ukaza-zakona od 23. januarja 1928, št. 20, ki je bil objavljen v «Gazzetta Ufficiale» od 24. januarja. Na podlagi teh določb so «avtonomna bitja» za ljudske in cenene hiše oproščena od kolkovne in menjalne pristojbine od gradiva, ki ga kupijo neposredno za gradbo omenjenih hiš.

Jasno je, da so bistveni predpogoji za to oprostitev naslednji:

1.) Kupci gradiva morajo biti avtonomna bitja za gradbo ljudskih in cenenih hiš. Izključeni so torej od te olajšave vsa druga bitja, družbe in zasebniki. Glede njih so z istim ukazom razširjene druge ugodnosti v svrho pospeševanja stavbne obrti.

2.) Gradivo mora biti kupljeno direktno s strani omenjenih avtonomnih bitij in za gradbo omenjenih hiš. Če pa avtonomna bitja dajo gradbo v zakup kakemu stavbnemu podjetju, katero mora nabaviti potrebni material, so računi, pobotnice itd., ki se nanašajo na tak nakup s strani podjetij, podvrženi navadnim menjalnim in kolkovnim pristojbinam v smislu obstoječih določb.

Določbe, o katerih je beseda v čl. 7. novega zakona, so stopile v veljavo 24. januarja 1928.

Ustanovitev Vzhodnega zavoda v Pragi.

Iz Prage nam pišejo:

Te dni se je vršil v Pragi ustanovni občni zbor Vzhodnega zavoda, katerega so se udeležile najvidnejše osebnosti znanstvenega, trgovskega in industrijskega sveta na Čehoslovaškem. Poslanik dr. Krofta, ki je zastopal zunanjega ministra, je rekel v svojem govoru med drugim, da so pri ustanavljanju Vzhodnega zavoda sodelovala tri ministrstva, zunanje, naučno in trgovinsko. Nato je govoril naučni minister dr. Hodža, ki je orisal starodavno misijo čehoslovaškega naroda, da spričo svojega zgodovinskega in zemljepisnega položaja posreduje med zapadom in vzhodom. V nadaljevanju je orisal organizacijo in pomen novega zavoda, ki bo podrejen, kakor nedavno ustanovljeni Slovanski zavod, naučnemu ministrstvu. Naloga tega zavoda bo, da dela v obeh svojih oddelkih — kulturnem in trgovinskem — za razvoj kulturnih in trgovinskih stikov z vzhodom. V ta namen bo znanstveno proučeval posebne razmere na vzhodu ter pripravljal gospodarske in kulturne specialiste za vzhod. Trgovinski minister dr. Peroutka je poudarjal veliko važnost, ki jo bo imel novi zavod za Čehoslovaško z ozirom na trgovino, kajti trgovinski odnošaji z vzhodom postavljajo že sedaj v čehoslovaški trgovinski bilanci svoto, ki presega dve milijardi čehoslovaških kron.

Rojstva, smrti in poroke v Trstu dne 4. marca 1928.

Rojeni: 16;
mrtvi: 4;
poroke: 15.

Dne 5. marca 1928.

Rojeni: 10 (med njimi 2 mrtva);
mrtvi: 14;
poroke: 2.

Iz tržaškega življenja

Žalosten konec starke.

V mestni sirotišnici v ulici Istituto je pred približno letom dni našla zavetje 60-letna Eliza Filipcich, ki je na stara leta ostala sama na svetu. Njena edina sestra je morala že par let prej v sirotišnico. Uboga ženska se je sprijaznila s svojo usodo, toda v zadnjem času ji je zagrenila itak borno življenje huda očesna bolezen, radi katere ji je začel naglo pešati vid. Zdravniki, pri katerih je iskala pomoči, so ji povedali, da ji ne morejo pomagati. Filicicheva je bila radi svoje nesreče silno potrta in v zadnjih dneh je pogostoma tožila sestri, da ji je življenje začelo presedati ter da raje umre kot da bi dočakala, da docela oslepi. In res je reva prepreteklo noč izvršila obupni korak, ki ga je bila na tihem sklenila. Okoli 3. ure je na tihem vstala s postelje, se podala na hodnik ter od tam skočila z višine kakih 6 metrov v vežo, kjer je obležala nezavestna. Približno uro pozneje jo je našel čuvaj sirotišnice, ki je takoj poklical zdravnika. Toda ta je na prvi pogled spoznal, da je vsaka pomoč zaman. Filicicheva je bila že mrtva; imela je počeno lobanjo in druge hude poškodbe, radi katerih je morala biti smrt skoro hipna.

Epilog samomorilnega poskusa

Predpreteklo noč je umrl v mestni bolnišnici čuvaj Ludvik Malle, o katerem smo poročali, da si je predsinočnjim okoli 23. ure pognal v palači «Banco di Roma» na Corso V. E. III. kroglo v glavo in se smrtnonevarno ranil. Kakor znano, ni bilo mogoče ugotoviti, kaj je gnalo nesrečnega čuvaja v smrt.

Dve nezgodi.

Med delom na nekem mostiču, postavljenem pred hangarjem št. 23 v prosti luki V. E. III., je 23-letni delavec Virgilij Ciani, stanujoč na Greti, radi nerodne kretnje izgubil ravnotežje ter padel z višine kakih 3 metrov na železniški voz, ki je stal pred skladiščem. Pri tem je zadobil številne, a ne nevarne poškodbe na raznih delih telesa. Dobil je prvo pomoč od zdravnika rešilne postaje, nato je bil na lastno željo prepuščen domači negi.

— Pri delu v mesnici Delavskih zadrug v ulici Prato se je 19-letni mesar Adelchi Concilio, stanujoč v isti ulici, včeraj zjutraj po nesreči ranil z nožem v desno stegno. Dobil je potrebno pomoč v mestni bolnišnici, kamor se je sam zatekel.

Tatovi v kinematografu

Izredno zanimanje za filmsko umetnost so pokazali do sedaj še neznani zlikovci, ki so predpreteklo noč obiskali kinematograf «Galileo» v ulici XX Settembre št. 25. Razume se, da so prišli v kino ob uri, ko so bile predstave že ukinjene. Ker so pač vedeli, da bodo našli ob tisti uri kino zaprt, so prinesli s seboj močan železen drog, s katerim so vlomili v projekcijsko kabino. Tam so se polastili projekcijskega aparata znamke «Ernemann», dve leči in dva filma «Luce», menda z namenom, da si privoščijo doma v ožjem krogu zanimivo kinematografsko predstavo. Kje se bo ta predstava vršila, skušajo sedaj zvedeti orožniki, katerim je bila javljena tatvina, ki so jo včeraj zjutraj odkrili uslužbenci kinematografa. Če se jim posreči to zvedeti, bo imela predstava za zljkovce brez dvoma zelo neprijeten zaključek.

Lastnik kinematografa je oškodovan za približno 12.000 lir.

Policijski drobiž.

Tekom hišne preiskave, izvršene v stanovanju 44-letnega trgovca Rudolfa Comparo, stanujočega v ulici Settefontane št. 8, so policijski organi predvčerajšnjim našli 230 kresilnih kamenčkov in 30 cigaret tihotapskega izvora. Policijski organi so blago zaplenili, Compara so pa naznanili finančni oblasti.

— Približno enak uspeh sta imeli preiskavi, ki so ju izvršili policijski organi v stanovanju vdove Irme Laurencich, stanujoče v ulici Navali št. 43, in v stanovanju njene svakinje Katarine Laurencich, stanujoče v ulici Istria št. 10. Našli so večje število kresilnih kamenčkov in 6 avtomatičnih prižigalnikov za cigarete. Ker je bilo blago utihotapljeno, so ga policisti zaplenili.

— Predvčerajšnjim so orožniki naznanili sodni oblasti 33-letnega kuharja Josipa Fugar, stanujočega v ulici Istria, ker so tekom preiskave v njegovem stanovanju našli šest kuhinjskih nožev in dve električni žarnici, stvari, ki si jih je Fugar prilastil leta 1926. na škodo neke tržaške paroplovne družbe, ko je bil nameščen na enem izmed njenih parnikov. Razen tega so orožniki našli zastavne listke raznih dragocenih predmetov, glede katerih Fugar ni vedel, oziroma ni hotel pojasniti, kje jih je dobil.

Tržaško sodišče

Ker si je prilastil nekaj koruze...

Včeraj je stal pred tržaškim senatom Josip R. iz Šentpetra ob Soči, obtožen zločina tatvine na škodo posestnika Josipa Zattioni. Pri preiskavi, ki so jo radi tega izvršili karabinerji na njegovem domu, se je našlo tudi več pušk in bajonetov, seveda avstrijskih, še izza časa vojne.

Glasom obtožnice je ukradel kakih 80 storžev koruze. Priznava dejanje, a pravi, da je koruzo vzel nevede, ko je pobiral njeno listje. Orožje pa je našel na polju med delom.

Ker obtoženec priznava dejanje, se ne zaslišijo vse priče in sodni dvor kmalu izreče razsodbo, s katero je R. obsojen na tri mesece in 15 dni ječe, toda pogojno.

Žepar pred sodniki.

Leonard Pellizotti, star 44 let, se je moral včeraj zagovarjati pred tržaškim kazenskim senatom pete sekcije radi žeparstva.

Dne 2. t. m. je namreč neka Alojzija Abram nakupovala na trgu Ponterosso, ko se ji je približal neki moški in jo, sicer precej nežno, dregnil. Takoj nato je začel neznanec bežati in Abramova je ugotovila, da ji je zmanjkala ročna torbica s 25 lirami.

Mestni stražnik Josip Tomich, ki je služboval tam v bližini, je koj začel teči za bežečim in ga kmalu ujel. Ni pa več našel pri njem ukradene torbice.

Obtoženec taji odločno dejanje. Pravi celo, da je on pobral torbico omenjeni ženski ter jo jo dal v roke.

Toda izpovedi prič ga obtežujejo in sodni dvor ga glasom izpovedi poslednjih obsodi na 1 leto in 3 mesece ječe in eno leto strogega policijskega nadzorstva.

Nepoštena dekla.

Tržaški kazenski senat je včeraj imel na zatožni klopi Karolino Brandolin, ki je bila obtožena, da je dne 15. junija pr. l. ukradla Celidoniji Zanola, pri kateri je služila kot dekla, več srebrnega namiznega orodja.

Obtoženka na obravnavi taji dejanje, dočim je preiskovalnemu sodniku to priznala. Pravi, da je priznala le zato, da bi jo ta enkrat pustil pri miru (!!). Ker stoji med spisi, da je Brandolinovo «aretirala» njena gospodinja sama, ki se je pri «zasledovanju» poslužila bicikija, pravi Brandolinova, da je gospodinja tekla za njo, da jo prikliče nazaj, ker jo je tako rada imela.

Toda Zanollijeva potrdi obtožnico v vsem obsegu. Pove, da je Brandolinova koj po tatvini zapustila hišo z vsem, kar je imela. Ona pa je tekla za njo z biciklijem in jo ujela.

To in še izpovedi dveh prič prepriča sodni dvor o krivdi obtoženke, ki je bila obsojena na 3 mesece in 15 dni ječe, toda pogojno.

Vesti z Goriškega

Goriške mestne vesti

Imenovanje prefekturnega komisarja za svetokriško občino

Za prefekturnega komisarja nove, razširjene občine Sv. Križ pri Ajdovščini, h kateri sta se s 1. marca t. l. pridružili občini Skrilje in Velike Žablje, je imenovan dosedanji poveljnik svetokriške občine didaktični ravnatelj Valentin Semich.

Umrl je.

Zadnjič smo poročali, kako je neki avto povozil 67 let starega Karla Busana. Takrat so ponesrečenca morali prepeljati v mestno bolnišnico, kljub občutni rani pa so upali, da bo okreval. Pred nekaj dnevi pa se mu je zdravstveno stanje nenadoma poslabšalo in je kmalu nato podlegel zadobljenim ranam.

Kje človek lahko napravi prestopek.

Da si bodo vozniki in zlasti Trnovci zapomnili, da se ne smejo puščati vozovi na tak način sredi ceste, da ovirajo promet, priobčujemo sledečo notico: Nekemu Avgustu Volku, staremu 40 let, so oblastva naložila «kontravencijon», ker je pustil sredi ceste voz in je zato korijera, ki vozi na progi med Trnovim in Gorico, morala čakati skoraj tri četrt ure.

Žepar, ki je imel smolo.

Preteklo nedeljo zvečer so v znanem goriškem hotelu «Pri Jelenu» praznovali goriški kmetski fantje, ki so v predpustu ravno tam vprizorili «ballo dei contadini» — kot so ga nazivali, — zabavni večer z dobro večerjo. Med nje se je priklatil tudi neki Franc Humar, star 29 let, iz Bat, že znan oblastvom po svojem nič kaj simpatičnem vedenju, radi katerega je bil že številnokrat kaznovan in tudi postavljen pod stalno nadzorstvo. Jasno je, da se je z gotovimi, nič kaj dobrimi nameni rad gibal okrog odloženih sukenj svečanih gostov. In tako se je zgodilo okrog enajste in pol zvečer, da je zapazil na klopi poleg neke Albine Vecchiet ročno torbico, ki jo je ta odložila poleg sebe. Previdno se je približal in jo — «sunil». Namreč torbico, hoteč iz nje pobrati, kar je bilo denarja. Toda preden je mogel izvršiti tatvino, ga je nekdo zagledal — in hop po njem. Torbica je padla na tla, šop koravd je odletel v kot — in že so žeparja držale trdne roke ter ga odvedle na kvesturo, od koder je moral romati v zapore, da bo prestal novo kazen.

Smrt grofice Karle Coronini Kromberg.

Preteklo soboto je umrla v Gorici v starosti 84 let grofica Karla Coronini Kromberg; zadela jo je kap. Grofica je bila rojena kot baronesa Ritter Záhony ter je bila vdova po Alfredu Coroniniju, ki je bil bil svoječasno izvoljen od Slovencev za državnega poslanca v dunajskem parlamentu ter bil tudi deželni poslanec. Truplo pokojne so pokopali v pondeljek, in sicer so ga položili v grobnico na «Cingrafu» (nad Placuto), kjer je njena krsta v grobnici sedaj deveta po številu.

Ker je ukradel žensko kolo

je bil neki Marijan Saksida, star 31 let, iz Bukovice, obsojen od goriškega pretorja na 2 meseca zapora ter na 150 lir globe.

Oproščen.

Oproščen je bil na goriškem kazenskem sodišču Ivan Nibrant, bivši župan solkanski, stavbni podjetnik, star 50 let. Sodniki so spoznali, da g. Nibrant ni storil zločina.

PRAPETNO BRDO

Požar na prostem.

Stariši, pazite na svoje otroke, kaj delajo in kam jih pošiljate! Stoletne izkušnje učijo, da so največkrat povzročitelji raznih požarov in drugih podobnih nesreč ravno otroci, saj ne znajo še razločevati dobro od slabega ter koristno od škodljivega. Radi tega je dolžnost staršev, da jih vzgajajo v dobrem in koristnem ter jih odvračajo od slabega in škodljivega. Zato so starši postavno odgovorni za dejanja svojih mladoletnih otrok!

Zgornjo trditev dokazuje tudi dogodek, ki se je izvršil v pondeljek v Poljah, ko so nekateri starši poslali svoje otroke nabirat suhih drv. Otroci so zašli s svojimi koši globoko v hribu navzdol. Ko pa so dokončali nabiranje drv, so si privoščili malo — zabave. Zanetili so namreč suho travo. Ker pa je bil močan veter in se je ogenj v vetru naglo razširil na vse strani, požiral suho travo, nizko grmičevje in mlada drevesca, so otroci zbežali in o zadevi molčali. Nekdo iz Prapretna pa jih je od daleč videl. Predno so drugi ljudje dim zapazili, se je bil ogenj že močno razširil. Vaščani iz Polja so sicer pravočasno pogasili ogenj, kateri je prodiral proti njih smeri, dočim se je v ostale smeri še nadalje širil in prodrl proti večeru že do vrha. Neki miličniki pa, ko so se pozneje v tisti noči vozili na avtomobilu po idrijski dolini in zapazili nad seboj dolg pas ognja pomikajoč se proti zahodni smeri, so zadevo takoj brzojavili v Tolmin gozdni komisiji, katera je prišla v našo vas z namenom, da izsledi krivce požara in da se ogenj pogasi. Komisija je hotela, naj se pokličejo na pomoč ljudje iz sosednih vasi, toda nekateri tukajšnji fantje in možje so hoteli ogenj kar sami pogasiti, kar so tudi v svoji dobri volji napravili. Ogenj je bil kmalu pogašen. Posebne škode ni napravil, lahko pa bi prodrl do bližnjega gozda in ga poškodoval. Zato vnovič pozivljamo starše, naj pazijo na svoje otroke in jih prav uče in vzgajajo.

BORZNO POROČILO

Trst, 6. marca 1928.

Amsterdam 758.50-764.50, Belgija 261.50-265.50, Francija 74.35-74.65, London 92.32-92.52, NewYork 18.89-18.95, Španija 316.50-322.50, Švica 363.50-365.50, Ateme 24.85-25.35, Berlin 449-455, Bukarešt 11.40-11.80, Praga 56-56.30, Ogrska 328.25-334.25, Dunaj 264-270, Zagreb 33.17½-33.47½.

Uradna cena zlata (5. III.) 365.70; vojnoodškodn. obveznice 78.35.

DAROVI

Gospod I Marc daruje L 5 za šol. društvo. Iskrena hvala!

Odbor Hranilnice in Posojilnice v Št. Petru na Krasu naznanja žalostno vest, da je gospod

Matija Penko

soustanovitelj in prvi načelnik naše Zadruge, posestnik v Gradcu št. 1, večkratni župan in častni član občine v Št. Petru na Krasu,

po dolgi in mučni bolezni dne 6. marca 1928, preminul. Bog mu daj plačilo za njegovo nesebično delo! Mi pa ga ohranimo v hvaležnem spominu.

282 NAČELNIŠTVO IN NADZORNIŠTVO ZADRUGE.

Vsem naznanjamo žalostno vest, da je naša nadvse ljubljena hčerka in sestra

ZORKA

v dobi 20. let, previdena s svetotajstvi, mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb se bo vršil danes, 7. t. m., ob 3. uri, na domače pokopališče.

RODIK, 7. marca 1928.

(281) Žalujoča družina **Čebohin.**

MALI OGLASI

SLUŽKINJA, zmožna vseh hišnih del, vešča tudi nekoliko kuhanja, se sprejme takoj. Naslov pri tržaškem upravništvu.

ZLATARNA Albert Povh
Trst, Via Mazzini 46
kupuje krone po 1·37
Popravlja in prodaja zlatenino.

Dr. SARDOČ
ZOBOZDRAVNIK
TRST
VIA S. LAZZARO 23, II.

NA OBROKE!
Obleke, paletots, dežni plašči, tkanine, perila, platno, dežniki, gilets, volneni pullover, blago velour i. t. d. i. t. d.
Znižane cene. Pogoji ugodni.
Via Roma 3, III. nadstropje

ZDRAVNIK
Dr Fran Gruden
ordinira V TRSTU
VIA S. LAZZARO 23, II. n.
(zraven kavarne Roma)
od 10. in pol predp. do 13
V NABREŽINI ordinira samo popoldne od 14 do 18 (na lastnem domu)

P O D L I S T E K

V. J. KRIŽANOVSKA:

Pajčevina (31)

Roman v štirih delih

Iz ruščine prevedel **I. V.**

— Zdravniki me pošiljajo v Gastein in na poti mimo Varšave mi je prišlo v glavo obiskati vas in drago mi Lizo Francovno z možem. Pri meni pa je že tako, da kar zamislim, to tudi izvršim, — je rekla smeje se kneginja.

Ostali del dneva so veselo preživeli med izprehajanjem in pogovori, a naslednjega dne zjutraj je Matilda Ferdinandovna šla v sobo k prijateljici, da bi se pogovorili na štiri oči ter da bi jo izpraševala o zanimajočih jo znancih, ki jih ni videla več kakor štiri mesece po svojem odhodu iz Petrograda. Ko se je generalka do sita naklepetala o raznih stvareh in je premlela kosti bližnjim, je vprašala še:

— Kaj pa imate, da vas pošiljajo v Gastein, draga? Ali ste bili bolni? Ko sem odšla, ni bilo sluha o potovanju v inozemstvo, nasprotno, vi ste nameravali preživeti poletje na Krimu pri naši Ani Fedorovni.

— Ah! Ne govorite mi o tej strašni ženski! Docela sva se sprli, če sem pa zdaj bolna in potrebna zdravljenja, je temu kriv vaš dragi pastorek.

— Kaj pravite? Jurij vas je užalil? Sreča, da ga še ni sem...

Kneginja je skočila na noge, da je padel sobarici iz rok glavnik, s katerim jo je česala.

— Kaj, Jurij Mihajlovič pride semkaj? Če je tako, potem takoj odpotujem: nočem ga videti, sovražim ga! — je rekla in pri tem zardela kakor puran.

— Pomirite se, Olimpija; on pride šele čez teden dni, ni treba da bežite zaradi njega. Povejte mi rajši, kaj se je zgodilo. Vidim, da se vam je zgodilo nekaj neprijetnega; morda si je moj dragi pastorek dovolil zopet kakšno nesramnost?

— Oh! Še več. Sicer imate prav, moram vse povedati, draga Matilda. Vi ste pravicoljubna, poštena ženska, brez omejenih predsodkov, gotovo bi bili na moji strani. Zdaj pa poslušajte. Toda ne, da me boste bolje razumeli, vam moram poprej nekaj pojasniti.

— Ali veste, kako podlo je ravnal grof Leonid z ženo, ki si jo je izbral sam in prostovoljno?

— Da, znano mi je. Pustil ji je petdeset rubljev, izmamil iz svoje stare sorodnice ali krstne botre precej veliko vsoto denarja, s katerim je izginil preko meje, in od tedaj ni duha ne sluha o njem.

— Tako je. Moric Osvaldovič pa si je vzel k srcu nezasluženo gorje svoje sestre in me že davno prosil, da bi jo sprejela pod svoje pokroviteljstvo, jo vzela k sebi ter jo uvedla v družbo. Ker vem, kako hudoben in zloben je naš svet, sem se dolgo časa obotavljala; toda končno me je sočutje do nesrečne ženske premagalo. Razen tega sem gospodu Milerju dolžna hvaležnost, tako skrbi za moja vnuka, da ga ne morem prehvaliti...

Kneginja se je močno pahljala z batistovim robcem, zato ni videla zaničljivega nasmeška, ki je šel preko obličja Matilde Ferdinandovne, katera se je odvrnila od prijateljice.

— Skratka, udala sem se njegovim prošnjam in kmalu po vašem odhodu sem povabila na večerno zabavo Greto. Bilo je mnogo ljudi, ker je bil rojstni dan enega izmed dečkov, zato sem za mladino priredila tudi ples. Prej sem seveda Greto lepo opravila in bila je v resnici prelestna, istočasno pa zelo skromna in vzdržna. Toda, moj Bog, da bi videli, s kakšnim hladnim prezirom so jo sprejeli. Seveda, vsakdo ji je moral dati roko, ko sem jo predstavila; toda potem je ni nihče, pomislite, nihče je ni videl, kakor da se je izpremenila v praznino. A sorodniki Jurasovih niso niti skrivali, da so užaljeni. Moj položaj je postal zelo neprijeten, in ker nisem vedela, kaj početi, sem prosila pomoči admirala Alberakija, ki sem ga smatrala za imenitnega, razumnega moža ter ga pošiljala k Margariti, skratka, prosila sem ga, naj mi pomaga. Toda pomislite, kaj mi je odgovoril:

— Oprostite, kneginja, tu sta obe moji vnučki, jaz pa naj grem klepetat s to dvomljivo osebo, ki jo je mož zavrgel in gotovo ne brez vzroka. — Morda bi si kdo mislil, da jo hočem seznaniti z Lili in Meri.

— Draga prijateljica, moram vam reči, da je bila vaša misel prositi pomoči Alberakija zelo nesrečna. Ali ste pozabili, da je lovil baš Lola za svojo Meri?

— Usmiljeni Bog! Popolnoma sem na to pozabila; toda bila sem zelo nevoljna zaradi teh neprijetnosti. Komaj pa sem končala neprijetni pogovor z admiralom, se je spravila nadme kneginja Ana, ta neznosna stara devica!

«Poslušajte, Olimpija, — mi pravi, — kako ste mogli sprejeti v svoj salon to dvomljivo grofico? Neprevidno ste ravnali: Jurasovi in Talicini vam nikoli ne odpuste te žalitve. Stara kneginja je takoj odšla s svojo vnukinjo, dasi neopazno; toda onidve ne prestopita več vašega praga. Ta sramotna ženitev je napravila preveč suma, da bi se mogli upreti splošnemu mnenju družbe...»

Bila sem vsa iz sebe.

— Bože moj, — sem rekla, — uboga ženska pač ni kriva, če je njen mož podel; revna, meščanka je, toda to ni nikaka sramota.